

# Dağ Oluşumu ve Orojeni Nedir?

## Çalışma Kağıdı

Dağ oluşumu, yer kabuğundaki kırılma, kıvrılma ve yükselme hareketleriyle dağların meydana gelmesidir. Orojeni ise bu dağ oluşum süreçlerini kapsayan jeolojik dönemlerdir.

## Sorular

1. Yer kabuğunun esnek tabakalarının sıkışmasıyla oluşan ve kırılmadan kıvrılan dağlara ne ad verilir?  
A) Kırılma Dağları  
B) Volkanik Dağlar  
C) Kıvrım Dağları  
D) Fatis Dağları
2. Yer kabuğundaki sert kayaçların kırılması sonucu yükselen bloğa ne ad verilir?  
A) Graben  
B) Horst  
C) Antiklinal  
D) Senklinal
3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki kıvrım dağlarına bir örnektir?  
A) Kaz Dağları  
B) Bozdağlar  
C) Toros Dağları  
D) Menteşe Dağları
4. Kıvrım Dağları Nasıl Oluşur?
5. Kırılma Dağları (Fatis) Nasıl Oluşur?
6. Türkiye'deki Başlıca Dağ Oluşumu Tipleri Nelerdir?
7. Tanımla: Orojeni Nedir?
8. Tanımla: Antiklinal ve Senklinal Farkı Nedir?
9. Tanımla: Horst ve Graben Nedir?

## Cevap Anahtarı

1. C) Kıvrım Dağları — Yer kabuğunun esnek tabakalarının sıkışarak kırılmadan kıvrılması sonucu kıvrım dağları oluşur. Antiklinal ve senklinal bu yapının parçalarıdır.
2. B) Horst — Kırılma sonucu oluşan yükselen bloğa horst, alçalan bloğa ise graben denir.
3. C) Toros Dağları — Toros Dağları, Alp-Himalaya kuşağının bir parçası olarak kıvrım hareketiyle oluşmuş önemli bir dağ silsilesidir. Kaz, Boz ve Menteşe Dağları ise kırılma dağlarıdır.
4. 1. Yer kabuğunun esnek tabakaları (sedimanter kayaçlar) sıkışma etkisiyle karşılaşır. 2. Bu sıkışma sonucunda kayaçlar kırılmadan kıvrılır. 3. Kıvrılmanın tepe noktalarına antiklinal, çukur noktalarına senklinal adı verilir. 4. Bu kıvrım hareketleri sonucunda kıvrım dağları oluşur.
5. 1. Yer kabuğundaki sert ve kırılğan kayaçlar sıkışma veya gerilme etkisiyle kırılır. 2. Kırılan bloklardan bir kısmı yükselirken, diğer kısmı alçalır veya aynı seviyede kalır. 3. Yükselen bloğun kenarına horst (kırılma dağları), alçalan bloğun kenarına ise graben (çöküntü ovaları) denir. 4. Bu kırılma hareketleri sonucunda kırılma dağları oluşur.
6. 1. Kıvrım Dağları: Alp-Himalaya kuşağında yer alan Türkiye'nin kuzeyindeki (Kuzey Anadolu Dağları) ve güneyindeki (Toros Dağları) birçok sıra dağ kıvrım dağlarıdır. 2. Kırılma Dağları: Ege Bölgesi'ndeki (Kaz Dağları, Madra Dağları, Bozdağlar, Menteşe Dağları) dağlar kırılma hareketleriyle oluşmuş olup, bu dağlar arasında Ege Denizi'nin oluşumuna da katkı sağlayan grabenler (çöküntü ovaları) bulunur.
7. Yer kabuğunda dağ sıralarının oluşumunu sağlayan jeolojik süreçler bütünüdür.
8. Antiklinal, kıvrım dağlarının tepe (yükselen) kısmıdır. Senklinal ise kıvrımın çukur (alçalan) kısmıdır.
9. Horst, kırılma dağları (yükselen blok), Graben ise çöküntü ovalarıdır (alçalan blok).

### Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.  
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.